

TEORIA I PRAKTYKA PIEŁĘGNIARSKA

TEORIE PIEŁĘGNOWANIA
A PIEŁĘGNIARSTWO
OPARTE NA DOWODACH NAUKOWYCH

*VIII Studencka Konferencja
Naukowo - Szkoleniowa*

Honorowy patronat
Prof. dr hab. n. md. Piotr Małkowski
Dziekan
Wydziału Nauki o Zdrowiu

Wydział Nauki o Zdrowiu
Warszawski Uniwersytet Medyczny

ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA SPOŁECZNEGO

I ROK - STACJONARNE STUDIA II STOPNIA

Akademicki Oddział Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego przy WUM

WYDZIAŁ NAUKI O ZDROWIU

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

VIII Studencka Konferencja

Naukowo - Szkoleniowa

**TEORIE PIELĘGNOWANIA
A PIELĘGNIARSTWO OPARTE
NA DOWODACH NAUKOWYCH**

15.02.2019

Od 9⁰⁰ - 9⁵⁰ rejestracja uczestników

9⁵⁰ - 10¹⁰ powitanie uczestników

Dr hab. n. med. Bożena Czarkowska – Pączek

Prodziekan Kierunku Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Dr hab. n. med. Tomasz Kryczka

Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa Społecznego, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

WYKŁAD INAUGURACYJNY

10¹⁰ - 10⁴⁰

dr Maja Herman

I Wydział Lekarski, Warszawski Uniwersytet Medyczny

**„Wszystko co chcielibyście wiedzieć o sobie ale
boicie się zapytać czyli dlaczego to, jaka/jaki jestem
ma wpływ na to, jak wykonuję swoją pracę MEDYKA?”**

Sesja I

10⁴⁰ – 11⁴⁰

Teorie pielęgniarstwa uwzględniające wpływ relacji międzyludzkich na rozwój osobowości człowieka

Przewodniczący: dr hab. n. med. Bożena Czarkowska – Pączek,
dr hab. n. o zdr. Gabriela Olędzka, dr hab. n. med. Tomasz Kryczka

Komisja oceniająca wystąpienia studentów: dr n. o zdr. Ewa Kobos, dr n. o zdr. Józefa Czarnecka,
dr n. hum. Rafał Maciąg

10⁴⁰ - 10⁵⁵

TEORIA PIELĘGNOWANIA MARTHY E. ROGERS W PRAKTYCE PIELĘGNIARSKIEJ

Iwona Szwed, Grzegorz Bączik, Beata Kozdroń, Patrycja Szkopek, Sylwia Bartosiak, Małgorzata Jaroszek, Ewelina Rosińska, Aleksandra Lament, Ilona Orłowska, Monika Prokopiuk, Julita Cichomska, Paulina Romanowicz, Paulina Brzozowska, Agnieszka Lemiecha, Karolina Grajewska, Anna Maruszewska, Alicja Gawlińska, Małgorzata Kotakowska, Paulina Toporek, Sylwia Rojkowska, Piotr Kwiatkowski

**Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 6, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu,
Warszawski Uniwersytet Medyczny**

10⁵⁵ - 11¹⁰

MODEL „WSCHODZĄCEGO SŁOŃCA” MADELAINE LENINGER W OPIECE NAD PACJENTEM

Kinga Piątek, Klaudia Niegowska, Karolina Piechocińska, Aleksandra Dyczewska, Anna Soroka, Joanna Królewicz, Dominika Hać, Michalina Wojciechowska, Edyta Wójcicka, Aleksandra Paszkowska, Karolina Toczyska, Rafał Żbik, Aleksandra Pietrzak, Dorothea Lewczuk, Patrycja Wilczyńska, Katarzyna Kozioł, Wioleta Żuławnik, Agata Osman, Gabriela Wiatrowska

**Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 5, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu,
Warszawski Uniwersytet Medyczny**

11¹⁰ – 11²⁵

TEORIA PIELĘGNOWANIA HILDEGARDY PEPLAU W PRAKTYCE PIELĘGNIARSKIEJ

Karolina Policha, Katarzyna Kopczyńska, Monika Michalak, Aleksandra Nowak, Dominika Rusznica, Anna Czajka, Izabela Smolińska, Karolina Janus, Patrycja Kucińska, Joanna Pagórska, Małgorzata Krześniak, Klaudia Syryt, Oliwia Czarnowska, Agnieszka Kalbarczyk, Klaudia Kudlak, Klaudia Kijko, Eliza Kalicka, Sylwia Banaszek, Patrycja Łuba, Anna Michalska, Maciej Kuchta, Anna Żerui, Iwona Wojas, Sylwia Włodarczyk

**Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 2, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu,
Warszawski Uniwersytet Medyczny**

11²⁵ - 11⁴⁰

TEORIA PIELĘGNOWANIA JEAN WATSON W PRAKTYCE PIELĘGNIARSKIEJ

Katarzyna Kazakidis, Sylwia Badach, Monika Bąbiak, Angelika Bierut, Karolina Dynek, Karolina Mazur, Tetyana Rozhkov, Kamila Kruk, Paulina Sarwa, Kinga Gniazdowska, Kinga Rusiecka, Katarzyna Potocka, Karolina Zajęc, Aleksandra Siatka, Anita Milczarek, Zuzanna Najder, Kinga Duszak, Agata Wojda, Katarzyna Jaworowska, Karolina Flak, Emilia Gosek, Malwina Klytta, Adam Oyrzanowski, Michał Płoszczyński

**Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 3, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu,
Warszawski Uniwersytet Medyczny**

Sesja II

11⁴⁰ – 12²⁵

Teorie pielęgniarstwa rozpatrujące zaspakajanie potrzeb bytowych człowieka w aspekcie systemowym

Przewodniczący: dr hab. n. med. Łukasz Czyżewski,
dr hab. n. o zdr. Aleksandra Czerw, dr hab. n. o zdr. Edyta Krzych - Fatta

Komisja oceniająca wystąpienia studentów: dr n. o zdr. Anna Leńczuk-Gruba,
dr n. o zdr. Grażyna Dykowska, dr n. o zdr. Grażyna Wójcik

11⁴⁰ – 11⁵⁵

TEORIA PIELĘGNOWANIA CALISTY ROY W PRAKTYCE PIELĘGNIARSKIEJ

Grzegorz Bartkowiak, Gilbert Kolbe, Magdalena Knaup, Nikola Charazińska, Basia Braksal, Kamila Wołk, Artur Burda, Patrycja Gruszkiewicz, Aleksandra Gryciuk, Izabel Kowalski, Zuzanna Wiśniewska, Olga Sroczyńska-Ładny, Izabela Homa, Karina Pietrzak, Klaudia Kwiatkowska, Aleksandra Kusiak, Karolina Durka, Marta Wilusz, Anna Gąsior, Dominika Capiga, Zuzanna Wiktorska

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 1 , Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

11⁵⁵ – 12¹⁰

WIEDZA PIELĘGNIAREK/PIELĘGNIARZY ZATRUDNIONYCH W PLACÓWKACH OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE WARSZAWY NA TEMAT TEORII PIELĘGNOWANIA VIRGINII HENDERSON

Aleksandra Gębska, Paulina Ochman, Katarzyna Ostrowska, Sandra Pieńkowska, Aneta Szopa, Justyna Świst, Aneta Tyjeńska, Aleksandra Więcek, Zuzanna Strząska-Kliś, Magdalena Andrzejczak, Anna Bobrowska, Karolina Borkowska, Maria Ciok, Kamila Czernicka, Paula Iwaniuk, Martyna Jastrzębska, Kornelia Kamińska, Weronika Karwowska, Natalia Klusek, Martyna Kołodziej, Monika Lechowska, Katarzyna Lis, Natalia Pawlak, Paulina Pergoń, Karolina Stańczyk

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 4, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

12¹⁰ – 12²⁵

TEORIA PIELĘGNOWANIA DOROTHEY OREM PONADczasowa CZY PRZENIESIONA DO LAMUSA?

Bogdan Leonarda; Ginter Przemysław; Górnicka Agnieszka; Grał Jowita; Kamińska- Otok Edyta; Lewandowska Joanna; Madej Aneta; Markiewicz Zofia; Mąkosa Agata; Piasecka Pamela; Polens Martyna; Przygoda Anna; Rusin Urszula; Sasin Anna; Szczyglak Sylwia; Szkopowiec Teresa; Stąporska Ewa; Szpakowski Konrad; Szuty Marta; Walczuk Wioletta; Wasilewska Alicja; Wilk Zofia

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 7, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

12²⁵ – 12⁴⁵ Dyskusja

Podsumowanie

12⁴⁵ - 13⁰⁰

TEORIE PIELĘGNOWANIA A PIELĘGNIARSTWO OPARTE NA DOWODACH NAUKOWYCH

Dr n. o zdr. Zofia Sienkiewicz

Zakład Pielęgniarstwa Społecznego

Przewodnicząca Oddziału Mazowieckiego Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego

15 lutego 2019r.

Warszawski Uniwersytet Medyczny
Centrum Dydaktyczne, Aula A, ul. Księcia Trojdena 2a

TEORIA PIELĘGNOWANIA MARTHY E. ROGERS W PRAKTYCE PIELĘGNIARSKIEJ

Iwona Szwed, Grzegorz Bącik, Beata Kozdroń, Patrycja Szkopek, Sylwia Bartosiak, Małgorzata Jaroszek, Ewelina Rosińska, Aleksandra Lament, Ilona Orłowska, Monika Prokopiuk, Julita Cichomska, Paulina Romanowicz, Paulina Brzozowska, Agnieszka Lemiecha, Karolina Grajewska, Anna Maruszewska, Alicja Gawlińska, Małgorzata Kołakowska, Paulina Toporek, Sylwia Rojkowska, Piotr Kwiatkowski

Stacjonarne studia II stopnia, grupa 6, kierunek: pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Wstęp: Koncepcja Marthy Rogers przyjmuje za swój cel: zapewnienie maksimum potencjału zdrowotnego w społeczeństwie, stwarzanie harmonijnego związku między człowiekiem a środowiskiem, umacnianie spójności i całościowości istoty ludzkiej, kształtowanie i przekształcanie form współistnienia człowieka ze środowiskiem. Praktyka pielęgniarstwa jest spełniana na zasadzie współdziałania, a nie na zasadzie zależności i podporządkowania.

Cel pracy: Analiza wiedzy pielęgniarek/pielęgniarzy zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia na terenie Warszawy i województwa mazowieckiego na temat teorii pielęgnowania pól energetycznych M. Rogers.

Materiały i metody: Badanie ankietowe przeprowadzono w okresie od listopada 2018r. do stycznia 2019 r. za pomocą autorskiego kwestionariusza stworzonego w Zakładzie Pielęgniarstwa Społecznego, pośród 212 pielęgniarek pracujących w mazowieckich szpitalach na oddziałach zachowawczych oraz zabiegowych. Prezentowana grupa badana zróżnicowana była pod względem stażu pracy oraz wykształcenia. Przeważającą część badanych stanowiły kobiety. Badania miały charakter anonimowy i dobrowolny. Kwestionariusz ankiety zawierał 20 pytań.

Wyniki: Najbardziej znaną teorią pielęgnowania wśród ankietowanych okazała się teoria według F. Nightingale (24%). Znajomość teorii pielęgnowania według M. Rogers potwierdziło zaledwie 8% respondentów. Najczęściej stosowanym modelem pielęgnowania jest model według D. Orem (44%). Aż 44% ankietowanych zdecydowanie stwierdziło, że środowisko ma wpływ na funkcjonowanie człowieka. 39% respondentów uważa podejście humanistyczne, holistyczne i energetyczne jako niezbędne dla pielęgniarstwa. Dotyk terapeutyczny stosowany jest przez 42 % ankietowanych. 47% respondentów stara się wpłynąć na stan pacjenta.

Wnioski: Badana grupa uznała podejście holistyczne, humanistyczne oraz energetyczne za niezbędne w procesie pielęgnowania pacjenta, jednocześnie badanie ankietowe wykazało małą znajomość modelu M. Rogers, pomimo jednak niewielkiej wiedzy na jej temat, jest powszechnie stosowana w praktyce pielęgniarstwa.

Jest to jeden z wielu modeli różnych wymiarów opieki pielęgniarstwa, ciągle dość nowatorski w pojmowaniu, jednak żadna z tych koncepcji które zostaną dziś omówione nie wyczerpuje wszystkich wymiarów opieki i roli pielęgniarki, modele wzajemnie się uzupełniają, są stosowane często intuicyjnie.

Jest to sygnał wskazujący na potrzebę zwiększenia edukacji dotyczącej istniejących modeli pielęgnowania chorych, tak aby wpływać na jakość życia pacjentów przy świadomym zastosowaniu tej wiedzy połączonej z praktyką.

Słowa kluczowe: M. Rogers, modele pielęgnowania, pola energetyczne, opieka holistyczna

MODEL „WSCHODZĄCEGO SŁOŃCA” MADELEINE LEININGER W OPIECE NAD PACJENTEM

Kinga Piątek, Klaudia Niegowska, Karolina Piechocińska, Aleksandra Dyczewska, Anna Soroka, Joanna Królewicz, Dominika Hać, Michalina Wojciechowska, Edyta Wójcicka, Aleksandra Paszkowska, Karolina Toczyska, Rafał Żbik, Aleksandra Pietrzak, Dorota Lewczuk, Patrycja Wilczyńska, Katarzyna Kozioł, Wioleta Żuławnik, Agata Osman, Gabriela Wiatrowska

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 5, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Wstęp: Praca pielęgniarki wymaga pełnego zaangażowania i ciągłego samokształcenia. W związku z postępującą globalizacją opieka oprócz spełniania podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych wymaga podejścia do pacjenta jako jednostki stanowiącej spójną całość zarówno pod kątem podstawowych potrzeb jak i jego społecznych i duchowych. Według danych statystycznych z Urzędu do Spraw Cudzoziemców w 2017 roku wnioski o zezwolenie na pobyt złożyło: 8 tys. Hindusów, 6.4 tys. Wietnamczyków, 6 tys. Chińczyków, 9,5 tys. Białorusinów. Od obywateli Unii Europejskiej wnioski napłynęły od: 2.3 tys. Niemców, 1.1 tys. Włochów, 0.8 tys., 0.7 tys. obywateli Rumunii, 0.7 tys. obywateli Wielkiej Brytanii. Dokumenty uprawniające do pobytu na terenie Polski posiada 327 tys. cudzoziemców. W związku z powyższymi danymi pielęgniarki w swojej pracy w trosce o pacjenta powinny uwzględnić w swojej codziennej praktyce model pielęgnowania transkulturowego Madeleine Leininger.

Cel główny: Analiza poziomu wiedzy pielęgniarek i pielęgniarzy zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia na terenie województwa mazowieckiego na temat teorii kulturowej według modelu „Wschodzącego Słońca” Madeleine Leininger.

Cele szczegółowe: Czy wiedza pielęgniarek/pielęgniarzy na temat teorii kulturowej „Wschodzącego Słońca” Madeleine Leininger oraz jej wykorzystanie w praktyce jest zadawalające?

Czy znajomość pochodzenia etnicznego oraz religii pacjenta ma wpływ na opiekę pielęgniarską?

Jakie jest zastosowanie podstawowych składowych struktury systemu kulturowego i społecznego w opiece nad pacjentem?

Materiał i metody: Badanie przeprowadzono 20 listopada 2018 roku do 31 stycznia 2019 roku.

W badaniu wykorzystano kwestionariusz ankiety składający się z pytań zamkniętych, w tym z 12 pytań zawierających pytania z części merytorycznej oraz metryczki skierowanej do respondenta.

W badaniu wzięło udział 200 osób, pielęgniarek i pielęgniarzy zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia na terenie województwa mazowieckiego. Badani wyrazili zgodę na udział w badaniu

Wnioski: W środowisku pielęgniarskim nie ma wystarczającej wiedzy na temat modelu pielęgniarstwa transkulturowego według Madeleine Leininger.

Ponad ½ personelu pielęgniarskiego uważa, że pochodzenie etniczne pacjenta oraz religia mają wpływ na objęcie pacjenta kompleksową opieką.

Prawie ½ ankietowanych uważa, że transkulturowy model pielęgnowania Madeleine Leininger powinien być skierowany do jednostki, jednak całościowe podejście do pacjenta i rodziny wpływa na proces leczenia i rekonwalescencji. Pomimo niewielkiej znajomości teorii „Wschodzącego Słońca”, jej założenia są realizowane w opiece nad pacjentem.

Słowa kluczowe: Teoria Pielęgniarstwa Transkulturowego, Madeleine Leininger, opieka pielęgniarska, Urząd do Spraw Cudzoziemców

TEORIA PIELĘGNOWANIA HILDEGARDY PEPLAU W PRAKTYCE PIELĘGNIARSKIEJ

Karolina Policha, Katarzyna Kopczyńska, Monika Michalak, Aleksandra Nowak, Dominika Rusznica, Anna Czajka, Izabela Smolińska, Karolina Janus, Patrycja Kucińska, Joanna Pagórska, Małgorzata Krześniak, Klaudia Syryt, Oliwia Czarnowska, Agnieszka Kalbarczyk, Klaudia Kudlak, Klaudia Kijko, Eliza Kalicka, Sylwia Banaszek, Patrycja Łuba, Anna Michalska, Maciej Kuchta, Anna Żeruń, Iwona Wojas, Sylwia Włodarczyk

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 2, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Wstęp: Relacja interpersonalna w praktyce pielęgniarstwa stanowi fundament profesjonalnej opieki. Teoria pielęgnowania wg Hildegardy Peplau zakłada, że w ramach relacji z pielęgniarką pacjent przechodzi trzy etapy uzdrowienia w drodze do uzyskania dobrego samopoczucia – identyfikacja, wykorzystanie i rozwiązanie. Teoria interpersonalna ma długą historię w pielęgniarstwie, a liczne współczesne teorie czerpią z doniosłej pracy Peplau, aby rozwijać praktykę pielęgniarstwa.

Celem pracy było badanie wiedzy pielęgniarek / pielęgniarzy zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia na terenie Warszawy i województwa mazowieckiego na temat teorii pielęgnowania Hildegardy Peplau.

Materiał i metody: Badanie zostało przeprowadzone wśród losowo wybranych 420 pielęgniarek i pielęgniarzy w czasie dwóch miesięcy (XI-XII 2018r.), pracujących na terenie Warszawy oraz na terenie województwa mazowieckiego. Jako narzędzie badawcze, służące do przeprowadzenia badania był autorski kwestionariusz ankiety opracowany w Zakładzie Pielęgniarstwa Społecznego – teoria pielęgnowania wg H. Peplau, który składa się z 19 pytań zamkniętych i półotwartych.

Wyniki: Przeprowadzone badanie wykazało, że najczęściej wykonywaną funkcją zawodową jest funkcja terapeutyczna. Główne źródła diagnozy wg respondentów to obserwacja i dokumentacja. Najbardziej znane teorie pielęgnowania wśród pielęgniarek/ pielęgniarzy to teorie wg F. Nightingale, D. Orem oraz V. Henderson. Znajomość teorii wg H. Peplau potwierdziło 21% ankietowanych. Za najczęściej stosowany model pielęgnowania respondenci uznali model wg D. Orem (34%), a 10% ankietowanych stosuje model wg H. Peplau. Zdaniem 47% ankietowanych pielęgniarka przyjmuje rolę nauczyciela. Wśród ankietowanych pielęgniarek najwięcej (41%) uważa, że model opieki zapoczątkowany przez H. Peplau to model stosunków międzyludzkich. Jedynie 34% zadeklarowało zastosowanie w swoim miejscu pracy modelu H. Peplau.

Wnioski: Konieczne jest poszerzanie wiedzy pielęgniarek na temat teorii pielęgnowania Hildegardy Peplau, ponieważ wykorzystywanie teorii w praktyce pielęgniarstwa prowadzi do podnoszenia jakości życia pacjentów.

Słowa kluczowe: funkcje zawodowe, relacje międzyludzkie, teoria pielęgnowania, Hildegarda Peplau

TEORIA PIELĘGNOWANIA J. WATSON W PRAKTYCE PIELĘGNIARSKIEJ

Katarzyna Kazakidis, Sylwia Badach, Monika Bąbiak, Angelika Bierut, Karolina Dynek, Karolina Mazur, Tetyana Rozhkovan, Kamila Kruk, Paulina Sarwa, Kinga Gniazdowska, Kinga Rusiecka, Katarzyna Potocka, Karolina Zajac, Aleksandra Siatka, Anita Milczarek, Zuzanna Najder, Kinga Duszak, Agata Wojda, Katarzyna Jaworowska, Karolina Flak, Emilia Gosek, Malwina Klytta, Adam Oyrzanowski, Michał Płoszczyński

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 3, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Wstęp: Jean Watson urodziła się 10 czerwca 1940 w Williamson, West Wirginii USA. Ukończyła szkołę pielęgniarstwa w 1961r. w Roanoke w Virginii, kontynuowała naukę w tym kierunku i w 1964 uzyskała tytuł bakałarza. W 1966 uzyskała tytuł magistra na kierunku Psychiatria i Pielęgniarstwo Zdrowia Psychicznego. Zakończyła edukację z doktoratem z zakresu psychologii edukacji i poradnictwa w 1973r. Została uhonorowana tytułem doktora honoris causa 11 razy w takich krajach jak: USA, Anglia, Japonia, Hiszpania, Columbia, Peru, Turcja), ostatnie 2 w 2017 roku. J. Watson jest twórczynią Humanistycznej Teorii Opieki. Jest założycielką Instytutu „Watson Caring Science Institute”. Twórczyni 10 karatowych czynników opiekuńczości.

Cel pracy: Analiza wiedzy pielęgniarzek/pielęgniarzy zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia na terenie Warszawy i woj. mazowieckiego na temat teorii pielęgnowania J. Watson i zastosowania jej w praktyce przez badaną grupę.

Materiał i metody: Badania przeprowadzono wśród 224 pielęgniarzek i pielęgniarzy, w tym 207 kobiet, 17 mężczyzn, badanie przeprowadzoną metodą ankiety. 76% badanych pracuje w szpitalach, 17% w przychodniach, pozostała część ankietowanych prowadzi prywatną praktykę pielęgniarstwa bądź znalazło zatrudnienie w hospicjum.

Wyniki: W pytaniu „Które z wymienionych teorii pielęgnowania jest pani/panu znana?” 27% respondentów odpowiedziało, że najbardziej znaną jest teoria pielęgnowania wg. Florence Nightingale, dla 21% teoria D. Orem a dla 16% teoria V. Henderson. Dla 9% badanych znana była teoria pielęgnowania J. Watson. W następnym pytaniu ankietowym „Z którego modelu pielęgnowania korzystasz najczęściej?” 34% badanych zaznaczyło, że korzysta z teorii pielęgnowania wg. F. Nightingale, 29% korzysta z teorii wg. D. Orem, 13% korzysta z teorii V. Henderson. W praktyce z teorii J. Watson korzysta 5% badanych. Ponad ½ badanych uważa, że troskliwość jest niezbędna w wykonywaniu zadań zawodowych w pielęgniarstwie. Troskliwość za esencję pielęgniarstwa uważa 67% badanych (34% „raczej tak” i 33% „tak”).

Wnioski: Personel pielęgniarstwa zna lub słyszał najczęściej o F. Nightingale, D. Orem, V. Henderson jako o prekursorach pielęgniarstwa i deklaruje wdrażanie ich teorii w praktyce.

Teoria J. Watson jest mało znaną teorią, a więc jej stosowanie nie jest możliwe. Pielęgniarki i pielęgniarze zauważają potrzebę okazywania pacjentom troski i miłości w trakcie opieki, a jednocześnie wskazują deficyty w tym zakresie w życiu zawodowym.

Można się zastanowić nad pogłębieniem badania o weryfikację znajomości poszczególnych teorii oraz poznanie pomysłów jakie mają osoby ankietowane na wdrażanie wskazanych przez siebie modeli opieki.

Słowa kluczowe: teoria pielęgnowania, J. Watson, 10 czynników karatowych

TEORIA PIELĘGNOWANIA WEDŁUG CALLISTY ROY W PRAKTYCE PIELĘGNIARSKIEJ

Grzegorz Bartkowiak, Gilbert Kolbe, Magdalena Knaup, Nikola Charazińska, Basia Braksal, Kamila Wołk, Artur Burda, Patrycja Gruszkiewicz, Aleksandra Gryciuk, Izabel Kowalski, Zuzanna Wiśniewska, Olga Sroczyńska-Ładny, Izabela Homa, Karina Pietrzak, Klaudia Kwiatkowska, Aleksandra Kusiak, Karolina Durka, Marta Wilusz, Anna Gąsior, Dominika Capiga, Zuzanna Wiktorska

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 1, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Wstęp: Teoria pielęgnowania według Callisty Roy ściśle wiąże się z pojęciem adaptacji. W modelu tym powiązane z nim są komponenty takie jak osoba, zdrowie i środowisko. Adaptacja jest procesem rozpoczynającym się od bodźca, który warunkuje działanie mechanizmów obronnych, a kończy wystąpieniem określonych zachowań. W ujęciu Callisty Roy adaptacja jest zjawiskiem pozytywnym dla człowieka i jest realizowana w czterech zakresach: fizjologicznym, realizacji samego siebie, pełnieniu ról społecznych i współzależności z innymi ludźmi.

Cel pracy: Celem badania było zbadanie wiedzy pielęgniarek i pielęgniarzy zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia na terenie Warszawy i województwa mazowieckiego na temat teorii pielęgnowania według Callisty Roy.

Materiał i metody: Badanie zostało przeprowadzone metodą sondażu diagnostycznego w grupie 198 pielęgniarek i 22 pielęgniarzy, pracujących w Warszawskich szpitalach, przychodniach oraz hospicjach, a także wykonujących indywidualną praktykę pielęgniarską. Jako narzędzie wykorzystano kwestionariusz ankiety zawierający 20 pytań zamkniętych i półotwartych.

Wyniki: Trzema najbardziej znanymi teoriami pielęgnowania wśród naszych ankietowanych są teorie według F. Nightingale (82.3%), D. Orem (67.7%) oraz V. Henderson (58.2%). Teoria Według Callisty Roy znana jest 34,1% ankietowanych. Ponad połowa respondentów uważa, iż model adaptacyjny C. Roy uważany jest za użyteczny, ponieważ wskazuje kierunki postępowania w praktyce pielęgniarskiej, edukacji i badaniach naukowych.

Wnioski: Teoria pielęgnowania wg Callisty Roy nie jest najpopularniejszą z metod wykorzystywaną przez środowisko pielęgniarskie. Mimo tego większość ankietowanych ocenia model C. Roy jako użyteczny. Może wynikać to z jednak ze zbyt powierzchownej znajomości założeń modelu adaptacyjnego. Wiedzę personelu pielęgniarskiego na temat teorii C. Roy można ocenić jako dobrą, gdyż rozpoznają podstawowe założenia teorii. Rozpowszechnienie modelu adaptacyjnego oraz korzyści jego stosowania w praktyce mogłoby spowodować, że model ten znaczenie częściej byłby wykorzystywany we współczesnej praktyce zawodowej pielęgniarek.

Słowa kluczowe: Callista Roy, teoria pielęgnowania, model adaptacyjny

WIEDZA PIELĘGNIAREK/PIELĘGNIARZY ZATRUDNIONYCH W PLACÓWKACH OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE WARSZAWY NA TEMAT TEORII PIELĘGNOWANIA VIRGINII HENDERSON

Aleksandra Gębska, Paulina Ochman, Katarzyna Ostrowska, Sandra Pieńkowska, Aneta Szopa, Justyna Świsł, Aneta Tyjeńska, Aleksandra Wiącek, Zuzanna Strzaska-Kliś, Magdalena Andrzejczak, Anna Bobrowska, Karolina Borkowska, Maria Ciok, Kamila Czernicka, Paula Iwaniuk, Martyna Jastrzębska, Kornelia Kamińska, Weronika Karwowska, Natalia Kłusek, Martyna Kołodziej, Monika Lechowska, Katarzyna Lis, Natalia Pawlak, Paulina Pergoł, Karolina Stańczyk

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 4, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Wstęp: Praktyka pielęgniarska oraz pełnienie zawodu pielęgniarki bądź pielęgniarza, wymaga zarówno odpowiedniego przygotowania merytorycznego, jak i praktycznego. Aby mówić o całościowej i profesjonalnej opiece nad pacjentem, personel medyczny musi posiadać do tego odpowiednie przygotowanie m.in. teoretyczne. Ważnym elementem przygotowania do tego zawodu, jest rozpoczęcie pracy u podstaw poprzez zapoznanie ich z pionierami pielęgniarstwa oraz ideami, którymi kierowały się tworząc profesjonalne metody opieki nad pacjentami.

Cel pracy: Ocena wiedzy pielęgniarek i pielęgniarzy zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia na terenie Warszawy, na temat założeń teorii pielęgnowania według Virginii Henderson. Analiza częstości wykorzystania wiedzy na temat założeń teorii Virginii Henderson w praktyce pielęgniarskiej. Ocena znajomości hierarchii potrzeb opisanej przez A. Maslowa, na której opiera się teoria Virginii Henderson.

Materiał i metody: Badaniem objęto 375 pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących w placówkach ochrony zdrowia znajdujących się na terenie Warszawy. Do badania użyto kwestionariusz ankiety.

Wyniki: Po przeprowadzeniu badania okazuje się, że najczęściej wykorzystywanymi modelami opieki są: model F. Nightingale (154 ankietowanych) oraz model D. Orem (133 ankietowanych). Na tle 375 pielęgniarek / pielęgniarzy, jedynie 90 osób z ankietowanych odpowiedziało, że w pracy zawodowej posługują się modelem opieki bazującym na teorii V. Henderson. 154 pielęgniarek uważa, że model opieki Virginii Henderson, to taki, który zakłada, że pielęgniarstwo swoimi korzeniami sięga potrzeb człowieka. 172 osoby ankietowane oznaczyły odpowiedź „raczej tak”, w odpowiedzi na pytanie na wykorzystywanie owego modelu w pracy zawodowej, odpowiedź „zdecydowanie tak” zaznaczyło 77 osób, „raczej nie” 36 osób, „zdecydowanie nie” 11 osób oraz 79 ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Wnioski: Pielęgniarki nie posiadają wystarczającej wiedzy na temat teorii pielęgnowania Virginii Henderson, przez co nie wykorzystują jej świadomie w swojej praktyce pielęgniarskiej. Teoria V. Henderson jest trzecią najbardziej znaną i trzecią najczęściej stosowaną teorią wg ankietowanych.

Zwiększenie zakresu wiedzy na temat potrzeb pacjenta w nawiązaniu do teorii V. Henderson pozwoliłaby na przeniesie uwagi z potrzeb, w których pacjent sam zapewnia sobie opiekę, na deficyty samoopieki w komponentach rzeczywiście wymagających profesjonalnej opieki pielęgniarskiej.

Słowa kluczowe: teoria, pielęgnowanie, pielęgniarka, opieka

TEORIA PIELEGNOWANIA DOROTHEY OREM PONADCZASOWA CZY PRZENIESIONA DO LAMUSA?

Bogdan Leonarda; Ginter Przemysław; Górnicka Agnieszka; Gral Jowita; Kamińska- Otok Edyta; Lewandowska Joanna; Madej Aneta; Markiewicz Zofia; Mąkosa Agata; Piasecka Pamela; Polens Martyna; Przygoda Anna; Rusin Urszula; Sasin Anna; Szczyglak Sylwia; Szkopowiec Teresa; Stąporska Ewa; Szpakowski Konrad; Szuty Marta; Walczuk Wioletta; Wasilewska Alicja; Wilk Zofia

Stacjonarne studia II stopnia, Grupa 7, Kierunek: Pielęgniarstwo, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Wstęp: Podstawowym pojęciem w teorii D. Orem jest człowiek-osoba, zdrowie, środowisko i pielęgniarstwo. D. Orem zaleca zastosowanie systemu pielęgnowania wspierająco- uczącego, częściowo kompensacyjnego lub całkowicie kompensacyjnego.

Cel pracy: Analiza znajomości teorii D. Orem i jej zastosowanie we współczesnej praktyce zawodowej w środowisku pielęgniarskim.

Materiał i metody: Badanie ankietowe przeprowadzone w okresie od 15.10.2018 - do 15.11.2018. w placówkach ochrony zdrowia wśród 421 respondentów na stanowisku pielęgniarka / pielęgniarz. Metodą badania był sondaż diagnostyczny. Narzędziem był kwestionariusz ankiety składający się z 18 pytań.

Wyniki: Teoria D. Orem jest najbardziej znaną teorią pielęgnowania w gronie warszawskich pielęgniarek/pielęgniarzy, 74 % ankietowanych deklaruje jej znajomość, 54% respondentów ją stosuje. Wśród badanych 14 % nie miało z nią styczności.

Wnioski: Teoria D. Orem jest najczęściej stosowanym modelem we współczesnym pielęgniarstwie w różnych placówkach ochrony zdrowia.

Zdecydowana większość respondentów niezależnie od poziomu wykształcenia i doświadczenia zawodowego deklaruje znajomość modelu pielęgnowania wg. D. Orem, jego głównych założeń oraz tego, jaki system pomocy pacjentowi jest w nim przedstawiony.

Słowa kluczowe: D. Orem, teoria pielęgnowania, samoopieka, system pielęgnowania

KOMITET NAUKOWY

Przewodniczący: dr hab. n. med. Tomasz Kryczka
Dr hab. n. med. Bożena Czarkowska – Pączek
Dr hab. n. med. Jacek Imiela
Prof. dr hab. n. med. Piotr Małkowski
Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Koziak
Dr hab. n. o zdr. Joanna Gotlib
Dr hab. n. o zdr. Gabriela Olędzka
Dr hab. n. o zdr. Aleksandra Czerw
Dr hab. n. o zdr. Edyta Krzych – Fałta
Dr hab. n. med. Łukasz Czyżewski
Dr hab. n. o zdr. Mariusz Wysokiński
Dr hab. n. o zdr. Mariusz Panczyk
Dr n. hum. Bożena Ostrowska
Dr n. o zdr. Ewa Kobos
Dr n. pr. Anna Augustynowicz
Dr n. o zdr. Anna Leńczuk - Gruba
Dr n. med. Wiesław Fidecki
Dr n. rol. Beata Sińska
Dr n. hum. Małgorzata Marcysiak
Dr n. o zdr. Grażyna Dykowska
Dr n. o zdr. Marta Hreńczuk
Dr n. o zdr. Anna Zera
Dr n. med. Mariola Głowacka
Dr n. med. Beata Haor
Dr n. o zdr. Mirella Sulewska
Dr n. o zdr. Józefa Czarnecka
Dr n. o zdr. Grażyna Wójcik
Dr n. hum. Rafał Maciąg
Dr n. o zdr. Mariola Pietrzak
Dr n. o zdr. Beata Dziedzic
Dr n. o zdr. Anna Idzik
Dr n. o zdr. Zofia Sienkiewicz

KOMITET ORGANIZACYJNY

Przewodnicząca – dr n. o zdr. Zofia Sienkiewicz
dr n. o zdr. Anna Idzik

CZŁONKOWIE:

mgr Karolina Ludwiczak
mgr inż. Edyta Wronkowska-Orlik
mgr Renata Durlik
mgr Dominika Robak
mgr Barbara Knoff
mgr Maria Strzemieczna
mgr Dorota Koper
Anna Rychlica
Anna Mierzejewska

Studenci I roku stacjonarnych studiów II stopnia

Aleksandra Gryciuk
Patrycja Gruszkiewicz
Grzegorz Bartkowiak
Karolina Janus
Anna Czajka
Katarzyna Kazakidis
Katarzyna Potocka
Katarzyna Ostrowska
Zuzanna Strząska-Kliś
Klaudia Niegowska
Kinga Piątek
Iwona Szwed
Paulina Brzozowska
Sylwia Rojek
Monika Prokopiuk
Grzegorz Bącik
Zofia Wilk
Edyta Kamińska – Otok

SEKRETARIAT KONFERENCJI

Zakład Pielęgniarstwa Społecznego

ul. Erazma Ciołka 27 01-445 Warszawa

Tel/fax 22 877 35 97 zps@wum.edu.pl

